

Les voor groep 5-6

BOEK: **Silas en de wolf**

AUTEUR: Selma Noort

ILLUSTRATOR: omslag - Martijn van der Linden,
binnenkant - Selma Noort

ONDERWERP: natuurbeleving, de wolf

Omschrijving van de les: Silas houdt van boeken lezen en verhalen voorlezen. Op een dag ziet hij een heel bijzonder dier in het bos. Joanna denkt eerst dat het een vos is. Maar Silas antwoordt: “Nee, geen vos. *Het is een dier... veel gevaarlijker dan een vos.*” Het is een wolf. Silas weet het zeker. Hoe herken je een wolf? Je gaat je met de klas verdiepen in de wolf. En met de leerlingen ga je een kافت maken voor een verhaal over een wolf.

TIJD: 65 minuten

RUIMTE: klaslokaal

MATERIAAL:

- boek *Silas en de wolf*
- dik papier (minimaal 120 gram) of tekenkarton van A4-formaat
- materialen met verschillende texturen (nepbont en andere lappen stof, karton, glad materiaal zoals folie en aluminium. Zie bijlage 1.)
- alleslijm
- scharen
- papier
- potlood
- gum
- pen/stift

Deze les sluit aan bij:

- kerndoelen Kunstzinnige oriëntatie.
- kerndoelen Oriëntatie op jezelf en de wereld.

Vorbereiding

- Lees van tevoren het boek *Silas en de wolf* aan de klas voor. Je kunt dit verspreid over een paar dagen doen, bijvoorbeeld wanneer de leerlingen hun pauzehap eten.
- Leg de materialen, voorafgaand aan de les, klaar in het lokaal.

STAP 1: Oriënteren - Waar gaat het boek over?

TIJD: 5 minuten

Lees en vertel: Silas is verhuisd van Het Westen naar Het Zuiden. Daar woont hij naast een groot bos. Wanneer hij het bos in gaat ziet hij een wolf. Hij vertelt dit aan Joanna. Joanna is blind en woont samen met andere mensen in een oud, groot landhuis waar Silas' moeder werkt. Zij helpt de bewoners. Joanna vertelt Silas meer over de wolf. Zo was de wolf een tijd geleden verdwenen in het land. Zij drukt hem op het hart niet over de wolf te praten. Niet iedereen is namelijk blij met de terugkomst van de wolf, die ook schapen doodt. En in het dorp waar Silas nu woont, wonen ook veel jagers.

STAP 2: Onderzoeken - Wat maakt een wolf een wolf?

TIJD: 15 minuten

Bespreek: *Welke kenmerken en sporen van een wolf worden in het boek genoemd? Pak een A1 of A2-vel papier en maak daarop een woordspin met de kenmerken, sporen en aanwijzingen van de wolf. Hang deze zichtbaar op in het klaslokaal. De leerlingen mogen kenmerken uit het verhaal noemen, maar natuurlijk ook kenmerken van de wolf die zij zelf kennen.*

Kenmerken en sporen in het boek met paginanummers:

- goudglanzende ogen, pagina 37
- scherpe tanden, pagina 37
- formaat, pagina 37
- pootafdruk, pagina 37 en 87
- prooi: een haas, pagina 37 en 56
- schapen die door de wolf zijn gedood, pagina 103-104 en 136
- gloeiende gele ogen, pagina 130
- ontblote tanden, pagina 130

Leg uit: *Dit is een voorbereiding op wat we straks gaan doen. We gaan een kaft maken met een titel en afbeelding. Daarvoor is het handig dat we goed weten hoe een wolf en haar of zijn sporen eruitzien. Want misschien wil je die straks wel afbeelden.*

TIP

Koppel het lezen van dit boek aan een bezoek aan Naturalis in Leiden, het Museon in Den Haag, het Natuurhistorisch Museum Rotterdam of een lokaal natuurcentrum bij jouw school in de buurt. Extra tip: vraag van tevoren na of er opgezette wolven te zien zijn.

STAP 3: **Doen - Kaft maken voor boek over een wolf**

TIJD: STAP 3A: **10 minuten - Een titel verzinnen**

STAP 3B: **25 minuten - Een voeltekening maken**

Bespreek: Op de nieuwe dorpsschool van Silas is iedereen blij met zijn komst. De school had niet genoeg leerlingen om open te kunnen blijven. Maar met de komst van Silas heeft de school genoeg leerlingen en kan de school openblijven. Silas blijkt ook nog eens goed te kunnen voorlezen en vertellen. Hij wint zelfs twee rondes van een voorleeswedstrijd. Bij de finale komen al zijn nieuwe vrienden en zijn familie luisteren, ook Joanna. Silas wordt tweede, maar Joanna maakt aan een verslaggever die haar en Silas vragen stelt duidelijk dat Silas later misschien wel verhalen gaat schrijven.

STAP 3A

Leg uit: We gaan Silas helpen bij het maken van de kaft van zijn eerste boek. Daarop komt de titel en een afbeelding. De afbeelding wordt een voelbare afbeelding. Zodat ook Joanna het verhaal met haar vingers kan voelen. Joanna is namelijk blind. Het verhaal zal natuurlijk over de wolf gaan. We gaan eerst een titel verzinnen. Hier krijgen jullie 5 minuten voor. Schrijf de titel met potlood op je vel papier. Schrijf groot en duidelijk maar laat wel genoeg ruimte over voor de afbeelding. Deel papier en potloden uit.

TIP

Heb je een leerling die niet op gang komt met het verzinnen van een titel voor het boek? Stel dan de volgende vragen om haar of hem op gang te helpen:

- Kan de wolf de hoofdpersoon zijn? Wat zou de wolf hebben gedacht toen hij Silas zag staan?
- Misschien is het wel waar wat Silas zei en doodde de wolf per ongeluk de schapen. Het lijkt onwaarschijnlijk, maar het zou wel een mooi verhaal kunnen zijn: een wolf die eigenlijk geen schapen wil doden.
- Stel dat niet Silas Rinske eerst had gevonden maar dat de wolf Rinske eerst had gevonden, wat was er dan gebeurd?
- Silas heeft zijn fantasie van zijn vader, zegt zijn moeder. Wat als de wolf zijn vader zou zijn?

STAP 3B

Leg uit: Als je titel af is, ga je er een tekening bij maken voor de kaft. De tekening moet te maken hebben met de wolf en je titel. Maar het wordt geen gewone tekening. Eerst maak je een schets. En daarna knip je stukjes materiaal op maat uit die je op je tekening plakt. De stukjes materiaal moeten verschillend voelen.

Laat zien: Hang de woordspun zichtbaar op en toon de foto's uit bijlage 2, 3 en 4 ter inspiratie tijdens het tekenen.

TIP

Laat de leerlingen eerst grote vormen plakken en knippen en daarna details uitknippen en plakken. Kortom van groot naar klein werken.

STAP 4: Reflecteren

TIJD: 10 minuten

Bespreek: Kies twee verschillende kaften uit. Bekijk één van de kaften. *Waarover denk je dat het verhaal gaat? Wat lees of zie je waardoor je dat denkt?* Bespreek wat antwoorden. Doe hetzelfde met de andere kaft. Bespreek vervolgens de verschillen.

Rond af: *Ik hoop dat jullie Silas ooit verder gaan helpen met het schrijven van het verhaal. En ik ben blij dat dit geen wedstrijd is zoals de voorleeswedstrijd van Silas, want ik kan eerlijk gezegd niet kiezen welke kaft ik het leukst vind!*

VARIATIE

Hang de kaften in de gang met een vel papier erover zodat je de kaft niet meteen kan zien. Prik of plak dit vel papier alleen van boven vast zodat je er nog onder kunt met je handen en de tekening kunt voelen. Leerlingen kunnen in tweetallen elkaar begeleiden bij het aanraken van elkaars tekening. Eén leerling voelt en beschrijft wat hij of zij voelt en vertelt waarover hij of zij denkt dat het verhaal gaat. Daarna wisselen de leerlingen van rol.

TIP

Leerlingen kunnen ook hun ouders hun kaft laten voelen en beschrijven. En hun ouders hebben, zeker weten, hun tekening nog niet gezien.

BIJLAGE 1: foto van materialen

Foto: textiel, verpakkingsmateriaal, fleece met vachtttextuur, papierslierten, leer, nepbont, golfkarton, vilt, draad.

BIJLAGE 2: afbeelding van pootafdruk wolf

Bron: pixabay.com/nl/vectors/wolf-poot-klauwen-afdrukken-spoor-304410/

BIJLAGE 3: foto's van wolven

Bron: pixabay.com/nl/photos/wolf-canis-lupus-zoogdier-725380/

Bron: pixabay.com/nl/photos/wolf-hoektand-woud-roofdier-wild-1336229/

Bron: pixabay.com/nl/photos/wolf-gehuil-dier-wild-natuur-1992716/

Bron: pixabay.com/nl/photos/konijn-de-lente-baby-konijn-pasen-5014814/

Bron: pixabay.com/nl/photos/lam-schaap-dier-schattig-2295516/

